

SOOMAA RAHVUSPARGI KOOSTÖÖKOGU PROTOKOLL

5. aprill 2022, Tõramaa

Algus kell 15.00, lõpp 18.00

Protokollis: Sandra Urvak, Krista Kingumets

Osalesid: Krista Kingumets, Meris Vaine, Algis Martsoo, Kerttu Künarpuu, Ergo Leilop, Ülle Toots, Rein Rändvee, Silver Sams, Riho Männik, Katin Aavik, Jane Rebane, Edu Kuill, Meelis Suurkask, Dagmar Hoder, Stella Martsoo, Aino Saarla, Kristiina Kivi, Mariell Jüssi, Aivar Ruukel, Sandra Urvak.

Veebivahendusel Indrek Vainu, Triin Saluste ja Kaja Lotman.

PÄEVAKORD

- * Ülevaade 2021. a toimunud ja eesootavatest sündmustest – Sandra Urvak
- * Keskkonnanaharidusega seotud ettevõtmised 2022. aastal – Krista Kingumets
- * Kohalike organisatsioonide ja kogukonna tegevused käesolevaks aastaks

ÜLEVAADE – Sandra Urvak

2021. aastal toimus Soomaal 11 erinevat kultuuripärandiga seotud sündmust või koolitust. Lisaks sellele ringles Soomaa ümbruse kultuurimajades ja raamatukogudes Soomaa ühepuulootsiku kultuuri tutvustav näitus. Sama näitus oli eksponeeritud esmalt aasta alguses Tallinnas. Koroonapandeemiaga seoses ei olnud võimalik korraldada koostöökogu koosolekuid. Kinnistunud on hulk küllalt uusi, aga nüüdseks traditsiooniliseks kujunenud sündmuseid nagu kohvikutepäev, Metsalaulupidu, haabjapäev, iga-aastane rahvusparki sünnipäeva tähistamine jne. Aasta tähtsündmuseks oli kindlasti Soomaa ühepuulootsiku kultuuri jõudmine UNESCO nimistusse.

KESKKONNAHARIDUS - Krista Kingumets

Maikuu on looduskaitsekuu, KeAl endal siis spetsiaalseid matku plaanis korraldada ei ole, aga loodetakse kohalike ettevõtjate initsiatiivile. Keskkonnaameti poolt sündmuste turundamine.

Kevadel leiab aset üks noorte looduskaitsete JR laager, teine ja pikem laager on suvel, juuni kuu lõpus. Mõlemad laagrid on koostöös Alutaguse rahvusparki noortega. Jätkuvad ka koolidele pakutavad loodushariduslikud programmid, mida viiakse läbi Soomaa rahvusparkis (peamiselt Riisal ja Kuuraniidul). Keskkonnaametil on RMK-ga kokkulepe teatud õppeprogrammide korraldamiseks ka külastuskeskuses.

JOOKSVAD KÜSIMUSED ja TEADAANDED

Dagmar Hoder, Tipu Looduskool MTÜ: talvel korraldatakse pigem matkasid, õppeprogrammide hooaeg peale kevadvaheaega. Toimuvad erinevad suvelaagrid ning laagrid konkreetsetele sihtgruppidele, vanuserühmadele. Aprillis on plaanis ravimtaime õpituba, komposteerimise õpituba jne. Tipu koolimajas hakatakse uusi poste laduma ja tuleb katusevahetus. Eesmärgiks on hoone säilitamine. Kui katus on vahetatud, saab looduskool hoonet seestpoolt juba ise korrastada. Põhja-Sakala valla endine vallavanem Jaanus Rahula andis hea mõtte kuidas rahastust saada koolimaja katuse vahetamiseks, enne teda ei olnud keegi vallas võtnud vaevaks koolimaja muresse süveneda. Katuse vahetamist rahasta Leader -programm, omafinantseeringu eest vastutavad looduskool ja vald. Looduskool korraldab kampaania omaosaluse kogumiseks.

Katrin Aavik, RMK: - palju üritusi plaanis ei ole. Õppeprogrammide ajad on kõik broneeritud, ainult mõned vabad päevad. Uute programmidenä lisanduvad kliimaprogramm ja prügiprogramm. Kliimaprogrammi seletatakse läbi dendrokronoloogia, seda võiks kuidagi ühildada Adojaani aida näitel. Toimunud on Sakala tee matk, sügisel seeneretk Tõrvaaugul. Valla üldplaneering kinnitati, külastuskeskuse renoveerimiseks detailplaneeringut vaja ei ole. Sel aastal projekteeritakse ning järgmisel aastal ehitatakse. Praegune hoone soojustatakse, ehitatakse uus pind rändnäituse tarvis. Õue tuleb välinäituse ala. Parkla ehitatakse suuremaks. Kinnisvaraosakond plaanib vana maja asendada, vana maja lammutada.

Riho Männik, RMK: Piirkonna eelarve kogu aastaks 4500 eurot + 2000 eurot. Nende summadega suuri uuendusi teostada ei ole võimalik.

Aivar Ruukel - ühepuulootsik on nüüd UNESCOs, koos suitsusauna, seto leelo, Kihnu kultuuriruumiga jne. UNESCO ei taha kaubastada elavat pärandit. Kuidas saaksime Soomaal teha Setomaad? Kuidas lootsikulugu arendada? 20. aprillil avatakse Eesti Rahva Muuseumis Soomaa ühepuulootsikut tutvustav näitus, mille koosseisu on täiendatud Mark Soosaare fotode ja filmidega. Välja pannakse ka mitmeid paate: handi lootsik, Jaan Rahumaa tehtud lootsik, vepslaste ja Matsalu lootsik.

Kerttu Kүүnarpuu, Ilbaku külast: Tuleks arendada sotsiaalset ettevõtlust. Ajalooline keskkond või hoone või ala või piirkond - kujundada neile meene. Kujundada/välja töötada paiga ajalooa seotud meeneid, kaasata sellesse kohalikke kunstnikke. Näited TagaMaa lehel <https://tagamaa.ee/>

Stella Martsoo, Soomaa Meisterdustuba OÜ: tegutseb Soomaa meisterdustoa nime all, pakub käelist tegevust. Võib pöörduda sooviga sisustada mingi nn ajaauk, ettevõttel on kodulehekülgl <https://www.meisterdustuba.ee/>. Ideed meenete kujundamiseks, näiteks kasutades fototransfeertehnikat, et kanda pilte puidule.

Rein Rändvee, Soomaa Puhkeküla: kuidas rohkem inimesi Soomaale elama meelitada? Kas Soomaal on vabasid talukohti, kas riik või keegi võiks korraldada kampaania elanike Soomaale tulemiseks?

Edu Kuill - Kunagi oli lia külas talumuuseum, osa ekspositsiooni viidi Kõpu külastuskeskusesse. Külastuskeskuses ka seda enam aga eksponeerida enam ei saa. Tipu looduskool võiks olla Soomaa muuseum. Edu oleks nõus seda gruppi vedama. Aivar võiks olla üks partner. Kõik kes millegagi tegelevad, võiksid panustada.

Kerttu Kүүnarpuu ja Ergo Leilop, Ilbaku külast: kohapealne käsitöö on ülioluline. Idee kasutada lootsiku tegemisest ülejääv materjali meenete valmistamiseks.

Koostöökogu koosolek oli soe ja vahva. Koos arutleti erinevate piirkonna eluolu puudutavate teemade üle. Ei puudunud ka lookas toidulaud, nali ja naer. Ühiselt oldi seda meelt, et Soomaa keskuse hoovis asuv Liivakivi talu elumaja peab kindlasti säilima ning kogukond ja ka kohaga seotud ametnikud on tuliselt selle lammutamise vastu! Järgmine koostöökogu koosolek toimub sügisel 2022.